

בתיב, (משל ח) **לְהַנְחֵיל אֹהֶבְיִ ישׁ וְאָזְרוֹתֵיכֶם אֲמֵלָא.**

בראשית רבי שמעון פתח (ישעה נא) **וְאָשָׁים דְּבָרִ בְּפִיךְ.** **כַּמָּה אַתְּ לִיהְ לְבָרֶ נְשָׁלָא בְּאָזְרִיתָ יְמֵמָא וְלִילִיא,** בגין **דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא צִיְּתָ לְקָלָהוּן דְּאָנוּן דְּמַתְעַפְּקִי בְּאָזְרִיתָ,** **וּבְכָל מָלָה דְּאַתְּחָדֵש בְּאָזְרִיתָ עַל יְדָא דְּהָהִיא דְּאַשְׁתָּדֵל בְּאָזְרִיתָ,** עביד רקייעא חדא.

תָּנָן בְּהָהִיא שְׁעַתָּא דְּמָלָה דְּאָזְרִיתָ אַתְּחָדֵשָׁת מפומיה דבר נש, **הָהִיא מָלָה סְלָקָא וְאַתְּעַתָּה** קפיה **דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.** **וְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְטִיל** **לְהָהִיא מָלָה וְנִשְׁיק לָהּ וְעַטָּר לָהּ בְּשָׁבָעִין עַטְרִין גְּלִיפִין וּמְחַקְקִין.** **וּמָלָה דְּחַכְמָתָא דְּאַתְּחָדֵשָׁא, סְלָקָא וְנִתְבָּא עַל רִישָׁא דְּצִדְיקָהּ עַלְמִין. וְטָסָא מְתָפָן וְשָׂטָא בְּשָׁבָעִין אֶלָּפָעַלְמִין וּסְלִיקָת לְגַבְיִ עַתִּיק יְוָמִין.**

לשון הקודש

יוחאי שוכה לך. עליו ברות (משל ח) **לְהַנְחֵיל אֹהֶבְיִ ישׁ וְאָזְרוֹתֵיכֶם אֲמֵלָא.** **בראשית.** רבי שמעון פתח, (ישעה נא) **וְאָשָׁים דְּבָרִ בְּפִיךְ.** **כַּמָּה יְשׁוּלָם לְאָדָם לְהַשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה יוֹמָם וְלִילָה,** משום **שְׁהַקְדוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הָיוֹא,** **וְמוֹדָפָן לִפְנֵי הַקְדוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הָיוֹא,** **וְהַקְדוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הָוּא נוֹטֵל אֶת אָתוֹת הַקְברָה וְתוֹרָה וּמְנַשֶּׁךְ אָתוֹת, וּמְעַטָּר אָתוֹת שְׁהַקְדוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הָוּא מְקַשֵּׁב לְקוֹלוֹת אָתוֹת שְׁמַתְעַפְּקִים בְּתוֹרָה. וּבְכָל דָּבָר שְׁמַתְעַדְשָׁת בְּתוֹרָה עַל יְדֵי אָתוֹת**

וְכֹל מָלֵין דַעֲתִיק יוֹמִין מָלֵין דְחַכְמָתָא אֲנוֹ בָּרוּין
סְתִימִין עַלְאיָן.

וְהַהִיא מֶלֶה סְתִימָא דְחַכְמָתָא דָאַתְהַדְשָׁת הַכָּא בְּדַ
סְלִקָּא אַתְהַבָּרָת בָּאֲנוֹן מָלֵין דַעֲתִיק יוֹמִין
וְסְלִקָּא וְנְחַתָּא בְּהַדִּיהוּ וְעַאלָת בְּתִמְגִיסָר עַלְמִין
גְּגִיזִין (ישעה סד) דַעַין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זָוְלָתָךְ. נְפָקִי
מַתְפָּנוּ וְשְׂטָאוּן וְאַתִּין מְלִיאָנוּ וְשְׁלָמִין וְאַתְעַתְּדוּ קְמִי
עֲתִיק יוֹמִין.

בְּהַהִיא שְׁעַתָּא אַרְחָה עֲתִיק יוֹמִין בְּהָאֵי מֶלֶה וְנִיחָא
קְמִיה מִפְלָא. נְטִיל לְהַהִיא מֶלֶה וְאַעֲטָר
לָה בְּתִלְתָּמָה וְשְׁבָעֵין אַלְפָ עַטְרִין. הַהִיא מֶלֶה
טָסַת וְסְלִקָּא וְנְחַתָּא וְאַתְעַבְּידָא רְקִיעָא חֲדָא. וּבָנְכָל
מֶלֶה וְמֶלֶה דְחַכְמָתָא (ס"א אַתְעַבְּהִין) (ס"א רְקִיעִין) קִיְמִין

לְשׁוֹן הַקוֹדֶש

הַצָּדִיק חַי הָעוֹלָםִים, וְתִסְמְךָ מִשְׁם וּמִשּׁוּטָט
בְשִׁבְעִים אַלְפָ עַזְלָמוֹת וְעַזְלָה אֶל עֲתִיק
הַיּוֹמִים. וְכָל הַדָּבָרִים שֶׁל עֲתִיק הַיּוֹמִים,
הַבָּרִי חַכְמָה הָם בְּסֻודּוֹת גְּסָתָרִים
עַלְיוֹנִים.

בְּאַזְתָּה הַשְׁעָה מִרְיחָה עֲתִיק הַיּוֹמִים אֶת
הַדָּבָר הַזֶּה, וַיְהִי נוֹתָה לִפְנֵי מִן הַבָּל. נָוטָל
אֶת אָתוֹן הַדָּבָר, וְנָוְתָה לִפְנֵי מִן הַבָּל.
מִאּוֹת וְשִׁבְעִים אַלְפָ עַטְרִות. אֶת אָתוֹן הַדָּבָר
טָס וְעַזְלָה וַיָּרֶד, וְנָעַשָּׂה רְקִיעָה אֶחָד. וּבָנְ
כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁל חַכְמָה (ס"א גַּעַשִּׁים) (ס"א
רְקִיעִים) עַמְדִים בְּקִיּוֹם שָׁלָם לִפְנֵי עֲתִיק
עוֹלָמוֹת גְּנוּזִים שָׁעֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים

בְּקִיּוֹמָא שָׁלִים קִפְּיַ עֲתֵיק יְוָמִין. וְהִיא קָרֵי לֹזֶן שָׁמִים חֲדָשִׁים, שָׁמִים מִחְזָדִישִׁים, סְתִימִין דָּרוֹזִין דְּחַכְמַתָּא עַלְּאָה. וּבֶל אֲנוֹ שָׁאָר מְלִין דָּאוּרִיתָא דְמִתְחַדְשִׁין קִיעִמִּין קִפְּיַ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְסָלְקוּן וְאַתְעַבֵּדוּ אֲרֻצּוֹת הַתִּים. וְגַתְתִּין וְמִתְעַטְרִין לְגַבְיַי אָרֶץ חָדָ, וְאַתְחַדֵּשׁ וְאַתְעַבֵּיד כֵּלָא אָרֶץ חֲדָשָׁה מִתְהִיא מֶלֶה דָּאַתְחַדֵּשׁ בָּאוּרִיתָא.

וְעַל דָּא בְּתִיב, (ישעה ס) כִּי בְּאַשְׁר הַשָּׁמִים הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אַנְיַ עֹזֶשֶׁה עַוְמָדִים לִפְנֵי וְגוֹ. עֲשִׂיתִי לֹא בְּתִיב אֶלָּא עֹזֶשֶׁה, דַעֲבֵיד תְּדִיר מְאַנוֹן חְדוּשִׁין וְרוֹזִין דָּאוּרִיתָא. וְעַל דָּא בְּתִיב, (ישעה נא) וְאֲשִׁים דָּבְרֵי בְּפִיךְ וּבְצַל יְדֵי בְּסִתְיַךְ לְגַטְעַ שָׁמִים וְלִיסּוֹד אָרֶץ. הַשָּׁמִים לֹא בְּתִיב אֶלָּא שָׁמִים.

לשון הקודש

וְעַל וְהִ בְּתוֹב (ישעה ס) כִּי בְּאַשְׁר הַשָּׁמִים הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אַנְיַ עֹזֶשֶׁה עַמְדִים לִפְנֵי וְגוֹ. עֲשִׂיתִי לֹא בְּתִיב, אֶלָּא חֲכָמָה עַלְיוֹנָה. וּבֶל אַוְתָם שָׁאָר דָבְרֵי הַתּוֹרָה שְׁמִתְחַדְשִׁים, עַוְמָדִים לִפְנֵי וְהַפּוֹדּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וְעַל וְהִ בְּתוֹב (שם נא) וְאַשְׁם דָבְרֵי בְּפִיךְ וּבְצַל יְדֵי בְּסִתְיַךְ לְגַטְעַ שָׁמִים וְלִיסּוֹד אָרֶץ. לֹא בְּתוֹב הַשָּׁמִים, אֶלָּא שָׁמִים. והוא קורא להם שָׁמִים חֲדָשִׁים, שָׁמִים מִחְדָשִׁים, נְסִתְרִים של סודות של חֲכָמָה עַלְיוֹנָה. וּבֶל אַוְתָם שָׁאָר דָבְרֵי הַתּוֹרָה שְׁמִתְחַדְשִׁים, עַוְמָדִים לִפְנֵי וְהַקָּדוֹשׁ-בָּרוֹךְ-הִוא, וְעוֹלִים וּגְעִישִׁים אֲרֻצּוֹת הַחִים, וּיוֹרְדִים וּמִתְעַטְרִים לְאָרֶץ אַחֲת, וּמִתְחַדֵּשׁ וּנְעֹשֶׁה הַכֶּל אָרֶץ חֲדָשָׁה מִאַוְתָו הַדָּבָר שְׁהַתְּהַדרֵשׁ בַּתּוֹרָה.

אמֵר רבי אלעוז מהו ובעצל ידי בפסיתיך. אמר ליה בשעתא דעתך אורייתא למשה, אתו בפה רבוא דמלאכי עלאין לאוקדא ליה בשלחו בא דפiomחן, עד דחפה עלייה קדשא בריך הוא. והשתא דהאי מלחה סלקא ואתעטרת זקייניא קמי קדשא בריך הוא, איהו חפי על היהיא מלחה וכפי על היהיא בר ניש דלא ישתמודע לנבייהו אלא קדשא בריך הוא. ולא יקנאוzn לנבייה עד דעתך עבד מיהיא מלחה שמים חדשים וארץ חדשה הדא הוא דברתיב ובעצל ידי בפסיתיך לנטווע שמים וליסוד הארץ. מבאן דכל מלחה דסתים מעינא סלקא לתועלתא עלאה הדא הוא דברתיב, (ישעה נא) ובעצל ידי בפסיתיך. ואמאי אתחפי ואתבפי מעינא, בגין לתועלתא עלאה. הדא הוא דברתיב לנטווע שמים וליסוד הארץ בפה דעתך.

לשון הקודש

הקדוש-ברוך-הוא, ולא יקנאו לו, עד שנעשה מהדבר (תורה) והוא שמים חדשים וארץ חדשה. זה שכתב ובעצל ידי בפסיתיך לנטווע שמים וליסוד הארץ. מבאן של דבר שנסתר מן העין, עללה לתועלת עליונה. זה שכתב ובעצל ידי בפסיתיך. ולמה געלם ומרתפה מן העין? בשביל התועלת עליונה. זה שכתב לנטווע שמים וליסוד הארץ, כמו שאמרנו.

אמר רבי אלעוז, מה זה ובעצל ידי בפסיתיך? אמר לו, בשעה שנמסרה התורה למשה, באו בפה רבואות של מלאכים עליזנים לשרפף אותו בשלחתם פיהם, עד שבפה עלייו הקדוש-ברוך-הוא. ובעת שהדבר העה עולה ומתרעט עומדר לפניו הקדוש-ברוך-הוא, הוא מכפה על אותו הדבר, ומכפה על אותו האדם שלא יבר אליהם אלא

וַיֹּאמֶר לְצִיּוֹן עַמִּי אַתָּה. וַיֹּאמֶר לְאָנוּ תְּרֻעֵין
וּמְלִין דְּמַצְיִינִין אֲלֵינוּ עַל אֲלֵינוּ עַמִּי אַתָּה.
אֲלֹת תִּקְרִי עַמִּי אַתָּה, אֲלֹת עַמִּי אַתָּה לְמַחְיוֹ שָׂוֹתָפָא
עַמִּי, מַה אָנָּא בְּמַלְוָלָא דִּילִי עַבְדִּית שָׁמִים וְאָרֶץ
כַּמָּא דָּאַת אָמֵר, (תְּהִלִּים לג) בְּדָבָר יְיָ שָׁמִים נָעֹשׂ, אָזְבֵּן
הַכִּי אַתָּה. וְבָאֵין אָנוּן דְּמַשְׁתַּדְלִי בְּאֹזְרִיָּתָא. וְאֵי תִּמְאָן
דְּמַלָּה דְּכָל בָּר נָשׁ דְּלָא יְדַע עַבְדִּיד דָּא.

תָּא חִי, הַהוּא דְּלָאו אַרְחִיה בְּרוּזִין דְּאֹזְרִיָּתָא וְחִדְשָׁן
מְלִין דְּלָא יְדַע עַל בּוּרִיהָן בְּדָקָא יָאֹת, הַהִיא
מַלָּה סְלָקָא וְנִפְיק לְגַבֵּי הַהִיא מַלָּה (משל ט) אִישׁ
תְּהִפְכּוֹת לְשׁוֹן שָׁקָר, מְגוֹ נַקְבָּא דְּתָהוֹמָא רְבָא וְדָלִיג
חַמְשָׁה מֵאָה פְּרִסִּי לְקַבְּלָא לְהַהִיא מַלָּה וְגַטִּיל לְהָ
וְאַוִיל בְּהַהִיא מַלָּה לְגַוּ נַקְבִּיה וְעַבְדִּיד בָּה רְקִיעָא
דְּשָׂוָא דְּאַקְרִי תָּהָג. וְטָם בְּהַהִיא רְקִיעָא הַהִיא אִישׁ

לשון הקודש

בָּא רְאָה, אָתוֹ שָׁאַיְן דְּרַכּוֹ בְּסָדוֹת
הַתּוֹרָה וּמְתַדֵּשׁ דְּבָרִים שָׁאַיְנוּ יוֹדֵעַ עַל
בְּרִים בְּרָאֵי, אָתוֹ הַדָּבָר עוֹלָה וּוֹצֵא
לְאָתוֹ הַדָּבָר אִישׁ תְּהִפְכּוֹת לְשׁוֹן שָׁקָר
מִתּוֹךְ נַקְבָּה הַתְּהוּם הַגָּדוֹל, וּמְדָלָג חַמְשָׁה
מְאוֹת פְּרִסָּאות לְקַבְּלָא אֲתָא אָתוֹ הַדָּבָר.
וּנוֹטֵל אָתוֹ, וְהוֹלֵךְ עַמָּוֹת הַדָּבָר לְתוֹךְ
הַנַּקְבָּה שְׁלֹו, וְעוֹשֶׂה בּוֹ רְקִיעָא שְׁלֹו
שְׁנַקְרָא תָּהָג. וְטָם בְּאָתוֹ הַרְקִיעָא אָתוֹ

וַיֹּאמֶר לְצִיּוֹן עַמִּי אַתָּה. וַיֹּאמֶר
לְאָתוֹם הַשּׁוּרִים וְהַדְּבָרִים הַמְצִינִים אֶלָּו
עַל אֶלָּו - עַמִּי אַתָּה. אֲלֹת תִּקְרִי עַמִּי אֲלֹת
עַמִּי אַתָּה, לְהִיוֹת שְׁתִּפְעָמִים. מַה אֲנִי
בְּדָבָר שְׁלִי עֲשִׂיתִי שָׁמִים וְאָרֶץ, בָּמוֹ
שְׁנַאֲמָר (תְּהִלִּים לג) בְּדָבָר ה' שָׁמִים נָעֹשׂ -
אָפְכָךְ אַתָּה. אֲשֶׁר אָתוֹם שְׁמַשְׁתְּדָלִים
בְּתּוֹרָה, וְאֵם תָּאִמֵּר שְׁדָבָר שְׁלָל אָדָם
שְׁלָל יְדַע עֹשֶׂה בָּזָה.

תְּהִפּוֹכּוֹת שִׁיתָּא אַלְפִּי פֶּרֶסִי בְּזַמָּנָא חֶדָּא. בֵּין דְּהָא
רְקִיעָא דְּשִׂוָּא קָאִים נְפֻקָּת מִיד אֲשֶׁת זִנוּגִים וְאַתְקִיףּ
בְּהַחְוֹא רְקִיעָא דְּשִׂוָּא (נ"א ה"א) (נ"א ואיש תְּהִפּוֹכּוֹת) וְאַשְׁתַּתְפָּת
בֵּיה וּמְתַפֵּן נְפֻקָּת וּקְטַלָּת כִּמְהָ אַלְפִּין וּרְבָּוֹן, בְּגַין
דְּבָר קִיּוֹמֶת בְּהַחְוֹא רְקִיעָא אַית לָה רְשָׁוֹ וַיְבַלְתָּא
לְמַהְיוֹ טָם כֵּל עַלְמָא בְּרִגְעָא חֶדָּא.

וְעַל דָּא בְּתִיב, (ישעה ח) הוּי מַשְׁכִּי הַעֲזֹן בְּחֶבְלִי
הַשְׂוָא. הַעֲזֹן דָּא דְּכוֹרָא. וּכְעֻבּוֹת הַעֲגָלָה
חַטָּאָה. מִאן חַטָּאָה, דָּא נַזְקָבָא דְּאַקְרִי חַטָּאָה. אִיהוּ
מִשְׁיךָ הַחְוֹא דְּאַקְרִי עָזָן בְּאָגָן חֶבְלִי הַשְׂוָא. וְלֹבֶתֶר
כְּעֻבּוֹת הַעֲגָלָה חַטָּאָה, לְהַחְיָא נַזְקָבָא דְּאַקְרִי חַטָּאָה,
דְּתַמְּנוּ אַתְקִיפָּת לְמַהְיוֹ טָם לְקַטְלָא בְּגַי נְשָׁא. וְעַל
דָּא (משלו ^ו) בַּי רְבִים חֶלְלִים הַפִּילָה, מִאן הַפִּילָה,
דָּא הַחְיָא חַטָּאָה דְּקַטְלִית בְּגַי נְשָׁא. מִאן גַּרְימָם

לשון הקודש

וְעַל וְהַכְּתוּב (ישעה ח) הוּי מַשְׁכִּי הַעֲזֹן
בְּחֶבְלִי הַשְׂוָא. הַעֲזֹן וְהַחְכָּרָה. וּכְעֻבּוֹת
הַעֲגָלָה חַטָּאָה, מַי חַטָּאָה? וְהַנְּקָבָה
שְׁנָקְרָאת חַטָּאָה. הוּא מוֹשֵׁךְ אֶת אַוְתָּה
שְׁנָקְרָא עָזָן בְּאוֹתָם חֶבְלִי הַשְׂוָא. וְאַחֲרָה
כֵּה כְּעֻבּוֹת הַעֲגָלָה חַטָּאָה, אֶת אַוְתָּה
הַנְּקָבָה שְׁנָקְרָאת חַטָּאָה, שַׁשְּׁמָן הַתְּגִבָּרָה
לְהִיוֹת טָהָר לְהִרְגַּת בְּנֵי אָדָם. וְעַל וְהַמִּשְׁלֵה
^ו בַּי רְבִים חֶלְלִים הַפִּילָה. מַי הַפִּילָה? וְ
הָעוֹלָם בְּרִגְעָא אָחָר.

דא, תלמיד חכם שלא מטי להזאה ומורה, רחמנא לשזון.

אמר רבי שמעון לחבריא במטותא מניכו שלא תפקון מפמייכו מלא דאוריתא שלא ידעתון ולא שמעתון מאילנא רברבא בדקא יאות, בגין שלא תהוו גרים לההוא חטא לאקטלא אבלוסין דבר נש למגנא. פתחו כלhone ואמרו רחמנא לשזון, רחמנא לשזון.

תא חוי, באוריתא ברא קדשא בריך הוא עלמא, זה אוקמוּך דבטיב, (משל ח) ואהייה אצלו אמון ואהייה שעשוים يوم יומ ואיהו אסתפל בה ימגנא ותרין ותלה תא וארבע ימגנא, ולבדתך אמר לוין, ולבדתך עביד בה עבידתא. לאוילפא לבני נשא שלא ייתון למטעי בה. כמה דעת אמר, (איוב כח)

לשון הקודש

אותה החתאה שהזרגת בני אדם. מי גרם את זה? תלמיד החכם שלא הגיע להזאה ומורה. הרחמן יאלנו. אמר רבי שמעון לחברים, בבקשה מכם שלא תוציאו מפייכם דבר תורה שלא ידעתם ולא שמעתם מעין גדור בראוי, כדי שלא תהיו נורמים לאותה חטא להרג המוני בני אדם להנפ. פתחו כלם